

מלאכת דש – ג – סחיטת פירות

משקין שזבו, מציצת פרי

שוע"ר סי' קנח

ד אין נקרא משקה בלשון התורה אלא ז' משקים, שהם המים והיין והשמן.

שוע"ר סי' שכ

א הסוחט זתים להוציא מהם שמן, או ענבים להוציא מהן יין, חייב, מפני שמפרק המשקה מהפרי ... תולדת הדש.

אבל שאר פירות מותר לסחטן מן התורה להוציא מימיהם, מפני שכל מי פירות אין עליהם תורת משקה, אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים בלבד, אלא תורת אוכל עליהם, והרי זה כמפריד אוכל מאוכל שאין בו משום מפרק כמו שנתבאר שם. ומדברי סופרים אסור לסחוט אפילו תותים ורמונים, מפני שמקצת בני אדם שיש להם הרבה תותים ורימונים הם סוחטין אותן לשם משקה ... וכן אותם אגסים ... וכן כל כיוצא בפירות אלו.

אבל שאר פירות שאין דרך העולם לסחטן לשם משקה ... מותר לסחטן בשבת, מפני שהוא כמפריד אוכל מאוכל ... ויש אומרים שכל הפירות אסור לסחטן מדברי סופרים לצורך מימיהם ... ומכל מקום במקום שנהגו להחמיר אין לשנות.

ב וכל זה לסחוט, אבל למצוץ בפיו המשקה מן הפירות, יש מתירין אפילו מזיתים וענבים, מפני שאין דרך סחיטה בכך ... ויש אומרים שאף על פי כן אסור מדברי סופרים ... וגם יש לחוש לחיוב חטאת כי שמא אין זה נקרא מפרק כלאחר יד ... ומכל מקום בשאר פירות חוץ מזיתים וענבים יש להקל.

ג משקין שזבו בשבת מאליהם מזיתים וענבים אסורים עד לערב, גזרה שמא יסחוט בידים כדי לשתותן היום אם יהיו מותרים, ואפילו אם הזיתים והענבים הן עומדין לאכילה חוששין שמא ימלך עליהן לסחטן לשם משקין, כמו שהוא דרך רוב הזיתים והענבים. אבל משקין שזבו מתותים ורמונים וכיוצא בהן, אם הן עומדים לאכילה המשקין מותרים, ואין חוששים שמא ימלך עליהם למשקין, ואם הן עומדין למשקין המשקין אסורים.

ו מותר לסחוט אשכול של ענבים לתוך הקדרה שיש בה תבשיל כדי לתקן (עיין סי' תק"ה) האוכל, שכל משקה הבא לאוכל כאוכל הוא חשוב ואין עליו שם משקה כלל, והרי זה כמפריד אוכל מאוכל.

אבל אם אין בה אוכל אסור לסחוט לתוכה, אף על פי שעתיד לערב בה אוכל, ובשביל כך הוא סוחט לתוכה יין זה כדי לתקן ולמתק את האוכל שיתן בה אחר כך שיאכלנו עם יין זה, והרי זה משקה הבא לאוכל וכאוכל הוא חשוב, מכל מקום כיון שבשעת סחיטת היין אין בה אוכל עדיין, ואין הדבר ניכר כלל שהוא בא לתקן אוכל, אסור מדברי סופרים.

ז וכן הדין בתותים ורמונים וכיוצא בהם. אבל שאר פירות, אף לדברי האוסרים לסחטן לצורך מימיהם, מכל מקום אם אינו סוחטן אלא כדי לטבל המאכל במימיהם הרי זה מותר, אף על פי שאין שם אוכל בתוך הכלי שסוחטן לתוכו.

ח במה דברים אמורים בפירות הראויים לאכילה, אבל פירות שאינן ראויים לאכילה אסור לסחטן לדברי הכל, אפילו לתוך האוכלים, שכשסוחט פרי שאינו ראוי לאכילה אינו מפריד אוכל מאוכל, אלא אוכל מפסולת, ויש בזה משום מפרק.

י תפוחים דינם כשאר פירות. ואפילו לימונים אין דינם כתותים ורמונים, אלא כשאר פירות שמותר לסחטן לצורך מימיהן אפילו לשם משקה לדברי המתירים. ולדברי האוסרים מותר על כל פנים לסחטן לצורך אוכל, דהיינו לטבל המאכל במימיהן וכיוצא בזה. ואף על פי שבאותן מקומות שיש להם הרבה מהם הם סוחטים אותן לצורך מימיהן, אין דינם כתותים ורמונים בשביל כך אפילו באותן מקומות, לפי שאינן סוחטין מימיהן לשם משקה, אלא לצורך אוכל. ואפילו אם נוהגין לסחטן לתוך מים לשתות מותר, כיון שאין דרך לשתותן לבדן.